

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2023/152/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Баянхонгор
2023 оны 02 дугаар сарын 24

Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат
Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn
Аудитын менежер: А.Цээням
Утас: 70442424 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn
Аудитор: Н.Батчимэг
Утас: 91113253 Цахим хаяг: batchimegn@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	16
4.1 Ерөнхий зүйл.....	16
4.2 Материаллаг байдал	16
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	17
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	17
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	17
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	17
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	18
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	18
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	20

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БОАЖГ	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар
ОБГ	Онцгой байдлын газар
БОАЖЯ	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement_bayankhongor@audit.gov.mn

2023.02.24

№

2/106

танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар тодорхой бус байдал нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Шинэ суурьшлын бүсэд 5 га газарт жишиг мод үржүүлгийн газрыг шинээр байгуулсан, мөн 55.3 мянган метр квадрат талбай бүхий 3 газрыг 358,600.0 мянган төгрөгөөр мянган төгрөгөөр үнэлж санхүүгийн тайлант бусад биет бус хөрөнгөөр бүртгэсэн байна.

005020416

Бусад асуудлын хэсэг

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 4 зорилтын хүрээнд 62 арга хэмжээг төлөвлөсөн бөгөөд жилийн эцсийн байдлаар гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг 96.0 хувьтай үнэлүүлсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланд толилууаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>195,744,645.29</u>	<u>446,601,068.33</u>
33	АВЛАГА	77,366,418.79	5,939,498.83
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	2,339,968.79	623,595.43
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	44,835,000.00	00.00
335	Бусад авлага	30,191,450.00	5,315,903.40
3351	Байгууллагаас авах авлага	30,191,450.00	5,315,903.40
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	108,378,226.50	139,252,591.50
351	Түүхий эд материал	28,580,000.00	30,780,000.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	28,580,000.00	30,780,000.00
354	Хангамжийн материал	79,798,226.50	108,472,591.50
35410	Бичиг хэргийн материал	556,900.00	1,005,000.00
35420	Аж ахуйн материал	15,512,370.00	20,723,030.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	00.00	310,300.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,675,960.00	31,265.00
35450	Барилгын засварын материал	320,000.00	320,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	61,732,996.50	86,082,996.50
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	10,000,000.00	301,408,978.00
36100	Барааны нөөц	10,000,000.00	301,408,978.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>444,324,275.39</u>	<u>832,707,321.24</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	444,324,275.39	832,707,321.24
392	Биет хөрөнгө	392,737,608.69	416,557,321.22
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	268,890,468.47	268,303,217.27
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-17,588,199.12	-24,833,167.80
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	133,110,000.00	169,400,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-69,026,666.70	-92,558,333.18
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	124,075,211.45	118,528,211.45
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-80,986,825.34	-86,586,397.68
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	40,865,230.00	40,790,230.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-11,057,941.37	-16,824,913.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	6,000,000.00	45,950,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,666,666.70	-5,734,523.84
39217	Ном	122,998.00	122,998.00
393	Биет бус хөрөнгө	51,586,666.70	416,150,000.02
39301	Програм хангамж	7,990,000.00	7,770,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-953,333.30	-3,103,333.28
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	44,550,000.00	413,150,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	00.00	-1,666,666.70
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>640,068,920.68</u>	<u>1,279,308,389.57</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>129,606.00</u>	<u>00.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	129,606.00	00.00
413	Өглөг	129,606.00	00.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	31,550.00	00.00
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	98,056.00	00.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>639,939,314.68</u>	<u>1,279,308,389.57</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	639,939,314.68	1,279,308,389.57

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын
2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	252,228,714.62	252,228,714.62
51101	Өмч: - төрийн	252,228,714.62	252,228,714.62
512	Хуримтлагдсан үр дүн	194,991,674.31	834,948,000.40
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	194,991,674.31	195,578,925.51
51220	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	639,369,074.89
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	192,718,925.75	192,131,674.55
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>640,068,920.68</u>	<u>1,279,308,389.57</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	892,705,341.45	1,704,603,374.90
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	98,156,491.45	744,723,685.90
120	Нийтлэг татварын бус орлого	98,156,491.45	744,723,685.90
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	950,000.00	30,841,950.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	950,000.00	30,191,450.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	650,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	794,548,850.00	959,879,689.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	54,841,450.00	337,789.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,000,000.00	00.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	44,841,450.00	337,789.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	739,707,400.00	959,541,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	739,707,400.00	959,541,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	903,988,294.40	812,878,050.01
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	876,575,086.14	812,878,050.01
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	863,507,703.37	738,040,153.95
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	430,765,930.00	427,484,317.21
210101	Үндсэн цалин	326,353,122.00	304,666,475.21
210102	Нэмэгдэл	71,471,466.00	50,816,549.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	32,941,342.00	28,407,000.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	00.00	43,594,293.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,726,616.21	53,482,371.11
210201	Тэтгэврийн даатгал	40,652,895.25	36,789,556.81
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,708,423.89	4,275,454.01
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,864,700.00	3,420,363.60
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	751,230.43	817,182.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,749,366.64	8,179,814.56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	17,140,484.40	17,590,180.48
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,483,702.40	2,140,468.48

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын
2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210302	Түлш, халаалт	14,049,870.00	14,513,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,606,912.00	935,912.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	31,971,005.83	29,279,863.00
210401	Бичиг хэрэг	5,036,600.00	2,906,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	11,091,500.00	11,840,530.90
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,332,415.83	1,585,892.10
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	622,000.00	840,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,400,490.00	12,107,040.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	8,488,000.00	00.00
2105	Нормативт зардал	919,700.00	00.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	919,700.00	00.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	8,755,790.00	509,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	00.00	509,800.00
210604	Урсгал засвар	8,755,790.00	00.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,604,000.00	3,158,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,604,000.00	3,158,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	177,246,870.50	8,374,968.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	176,206,762.50	6,222,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	250,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	289,908.00	900,268.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000.00	00.00
210807	Газрын төлбөр	178,200.00	702,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	135,377,306.43	198,160,654.15
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	75,108,550.00	126,507,450.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,574,810.00	742,500.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	54,693,946.43	70,910,704.15
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	13,067,382.77	74,837,896.06
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	8,000,000.00	33,263,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	25,443,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	8,000,000.00	7,820,400.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	5,067,382.77	41,574,496.06
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,067,382.77	41,574,496.06
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	27,413,208.26	00.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	27,413,208.26	00.00
225101	Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны олз (гарз) /ТӨҮГ/	27,413,208.26	00.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-11,282,952.95	891,725,324.89
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	00.00	252,356,250.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	00.00	-252,356,250.00
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-11,282,952.95	639,369,074.89

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>795,498,850.00</u>	<u>990,721,639.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	950,000.00	30,841,950.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	950,000.00	30,841,950.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	950,000.00	30,841,950.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	950,000.00	30,191,450.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	00.00	650,500.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	794,548,850.00	959,879,689.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	54,841,450.00	337,789.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,000,000.00	00.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	44,841,450.00	337,789.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	739,707,400.00	959,541,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	739,707,400.00	959,541,900.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>795,498,850.00</u>	<u>950,771,639.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	795,498,850.00	950,771,639.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	754,240,017.23	875,933,742.94
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	431,836,710.00	426,012,680.98
210101	Үндсэн цалин	318,987,600.00	303,194,838.98
210102	Нэмэгдэл	79,454,000.00	50,816,549.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	33,395,110.00	28,407,000.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	00.00	43,594,293.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,012,555.00	53,290,133.98
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,334,347.25	36,597,319.68
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,213,892.56	4,275,454.01
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,134,700.00	3,420,363.60
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	824,230.43	817,182.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,505,384.76	8,179,814.56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	17,042,428.40	17,688,236.48
210301	Гэрэл, цахилгаан	1,483,702.40	2,140,468.48
210302	Түлш, халаалт	14,049,870.00	14,513,800.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,508,856.00	1,033,968.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	25,254,115.83	16,546,991.50
210401	Бичиг хэрэг	5,256,800.00	3,232,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	12,423,400.00	8,723,400.00

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын
2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,332,415.83	1,593,091.50
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	622,000.00	840,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,619,500.00	2,158,500.00
2105	Нормативт зардал	4,000,000.00	2,500,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,000,000.00	2,500,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,000,000.00	962,500.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,000,000.00	962,500.00
210604	Урсгал засвар	10,000,000.00	00.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6,604,000.00	3,158,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,604,000.00	3,158,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	63,804,158.00	8,714,018.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	62,764,050.00	6,561,050.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	250,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	300,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	289,908.00	900,268.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	22,000.00	00.00
210807	Газрын төлбөр	178,200.00	702,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	138,686,050.00	347,061,182.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	132,943,550.00	346,318,682.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,742,500.00	742,500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	41,258,832.77	74,837,896.06
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	6,000,000.00	33,263,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	25,443,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	6,000,000.00	7,820,400.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	35,258,832.77	41,574,496.06
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,067,382.77	41,574,496.06
213404	Хөрөнгийн	30,191,450.00	00.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	00.00	39,950,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	00.00	39,950,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	00.00	39,950,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	00.00	39,950,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	00.00	39,950,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	00.00	-39,950,000.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	00.00	00.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	00.00	00.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	252,228,714.62	192,718,925.75	194,991,674.31	00.00	639,939,314.68
D01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	252,228,714.62	192,718,925.75	194,991,674.31	00.00	639,939,314.68
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	587,251.20	00.00	587,251.20
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	252,228,714.62	192,718,925.75	195,578,925.51	00.00	640,526,565.88
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	00.00	-587,251.20	00.00	00.00	-587,251.20
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	639,369,074.89	00.00	639,369,074.89
D09	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	252,228,714.62	192,131,674.55	834,948,000.40	00.00	1,279,308,389.57

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны			
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	990,641,900.00	949,147,142.94	41,494,757.06	95.81
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	990,641,900.00	949,147,142.94	41,494,757.06	95.81
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	957,345,500.00	915,883,742.94	41,461,757.06	95.67
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	447,953,100.00	426,012,680.98	21,940,419.02	95.10
210101	Үндсэн цалин	305,822,600.00	303,194,838.98	2,627,761.02	99.14
210102	Нэмэгдэл	69,266,800.00	50,816,549.00	18,450,251.00	73.36
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	29,040,000.00	28,407,000.00	633,000.00	97.82
210105	Гэрээт ажлын хөлс	43,823,700.00	43,594,293.00	229,407.00	99.48
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	55,994,100.00	53,290,133.98	2,703,966.02	95.17
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,076,000.00	36,597,319.68	1,478,680.32	96.12
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,479,500.00	4,275,454.01	204,045.99	95.44
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,583,600.00	3,420,363.60	163,236.40	95.44
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	895,900.00	817,182.13	78,717.87	91.21
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,959,100.00	8,179,814.56	779,285.44	91.30
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	19,357,600.00	17,688,236.48	1,669,363.52	91.38
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,342,000.00	2,140,468.48	1,201,531.52	64.05
210302	Түлш, халаалт	14,513,800.00	14,513,800.00	00.00	100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,501,800.00	1,033,968.00	467,832.00	68.85
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,273,700.00	16,546,991.50	726,708.50	95.79
210401	Бичиг хэрэг	3,246,800.00	3,232,000.00	14,800.00	99.54
210402	Тээвэр, шатахуун	8,723,400.00	8,723,400.00	00.00	100.00

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын
2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,295,000.00	1,593,091.50	701,908.50	69.42
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	850,000.00	840,000.00	10,000.00	98.82
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,158,500.00	2,158,500.00	00.00	100.00
2105	Нормативт зардал	2,500,000.00	2,500,000.00	00.00	100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	2,500,000.00	2,500,000.00	00.00	100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,000,000.00	962,500.00	37,500.00	96.25
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,000,000.00	962,500.00	37,500.00	96.25
2107	Томилолт, зочны зардал	3,161,800.00	3,158,000.00	3,800.00	99.88
210702	Дотоод албан томилолт	3,161,800.00	3,158,000.00	3,800.00	99.88
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,762,700.00	8,714,018.00	1,048,682.00	89.26
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,565,000.00	6,561,050.00	1,003,950.00	86.73
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250,000.00	250,000.00	00.00	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	300,000.00	00.00	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	912,000.00	900,268.00	11,732.00	98.71
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	00.00	33,000.00	00.00
210807	Газрын төлбөр	702,700.00	702,700.00	00.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	400,342,500.00	387,011,182.00	13,331,318.00	96.67
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	399,600,000.00	386,268,682.00	13,331,318.00	96.66
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	742,500.00	742,500.00	00.00	100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	33,296,400.00	33,263,400.00	33,000.00	99.90
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	33,296,400.00	33,263,400.00	33,000.00	99.90
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	25,444,000.00	25,443,000.00	1,000.00	100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	7,852,400.00	7,820,400.00	32,000.00	99.59
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	991,929,900.00	949,147,142.94	42,782,757.06	95.69
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	961,829,900.00	931,727,960.94	30,101,939.06	96.87
132001	Орон нутгийн төсвөөс	961,829,900.00	931,727,960.94	30,101,939.06	96.87
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	30,100,000.00	17,419,182.00	12,680,818.00	57.87
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	30,100,000.00	17,419,182.00	12,680,818.00	57.87
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1		
610001	Төсвийн байгууллага	1	1		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	47	47		
620001	Удирдах ажилтан	1	1		
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	39	39		
620003	Үйлчлэх ажилтан	6	6		
620004	Гэрээт ажилтан	1	1		
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	47	47		
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	37	37		

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын
2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	9	9		
650010	Гэрээт ажилтан	1	1		

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	54,841,450.00	30,529,239.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	54,841,450.00	30,529,239.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	24,650,000.00	00.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	24,650,000.00	00.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	30191450.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	00.00	30,191,450.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	30,191,450.00	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	00.00	337,789.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	30,191,450.00	00.00
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	30,191,450.00	
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	00.00	337,789.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	54,841,450.00	30,529,239.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	54,841,450.00	30,529,239.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,000,000.00	
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	44,841,450.00	30,529,239.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Тус байгууллага нь байгаль орчны чиглэлийн хууль тогтоомжийг харьяа нутаг дэвсгэртээ хэрэгжүүлэх, байгаль хамгаалах, байгалийн баялгийг зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, байгаль орчин, аялал жуулчлалын мэдээллийн сан бүрдүүлэх, аялал жуулчлалыг тогтвортой хөгжүүлэх, байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сургалт, судалгаа, сурталчилгааны ажлыг гүйцэтгэдэг аймгийн Засаг даргын харьяаны байгууллага юм.

Баянхонгор аймгийн Засаг даргын 2021 оны 01 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/79 дүгээр захирамжаар Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын бүтцийг 48 орон тоотойгоор баталсан бөгөөд 2022 онд байгууллагын дарга-1, ахлах мэргэжилтэн-2, мэргэжилтэн -6, байгаль хамгаалагч-26 бусад үйлчилгээний албан хаагчид -10 нийт 47 орон тоотой үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд нийт 990,641.9 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсан байна.

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын зорилго зорилт нь Байгаль орчны чиглэлийн хууль тогтоомжийг харьяа нутаг дэвсгэртээ хэрэгжүүлэх, байгаль хамгаалах, байгалийн баялгийг зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, байгаль

орчин, аялал жуулчлалын мэдээллийн сан бүрдүүлэх, аялал жуулчлалыг тогтвортой хөгжүүлэх, байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сургалт, судалгаа, сурталчилгааны ажлыг гүйцэтгэхэд оршино.

Тайлант онд хөрөнгө захиран зарцуулах 1 дүгээр гарын үгийг дарга Э.Ганзориг 2 дугаар гарын үсгийг нягтлан бодогч Д.Мөнхнасан (2022.01.01-2022.06.15), Ж.Янжмаа (2022.06.15-2022.07.25), Л.Доржханд (2022.07.25-2022.12.31) нар зурж, нярваар Б.Хажидсүрэн ажиллажээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт орсон байна.

- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж эхэлсэн.
- Засгийн газрын 2022 оны 107 дугаар тогтоолоор цалингийн шатлал өөрчлөгдсөн.
- Засгийн газрын 2022 оны 120 дугаар тогтоолоор албан томилолтын зардлын тариф өөрчлөгдсөн.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь дотоод аудитын чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг ба Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны шилэн дансны үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалт хийгдсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын үйл ажиллагаандаа мөрддөг Баянхонгор аймгийн төсвийн байгууллага, төсөл сангийн санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан бэлтгэхэд мөрдөх “Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын жишиг баримт бичиг” нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгө 1,279,308.4 мянган төгрөг байгаа бөгөөд өмнөх оноос 639,369.1 мянган төгрөгөөр буюу 99.9 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт (мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	195,744.6	446,601.1	250,856.4
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	77,366.4	5,939.5	(71,426.9)
Бараа материал	118,378.2	440,661.6	322,283.3
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	444,324.3	832,707.3	388,383.0
Үндсэн хөрөнгө	625,603.9	1,064,014.7	438,410.7
Хуримтлагдсан элэгдэл	(181,279.6)	(231,307.3)	(50,027.7)
Нийт хөрөнгө	640,068.9	1,279,308.4	639,239.5
Өр төлбөр	129.6	-	129.6
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	639,939.3	1,279,308.4	639,369.1
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	640,068.9	1,279,308.4	639,239.5

Дээрх хүснэгтээс харахад авлагын дансны үлдэгдэл 5,939.5 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 71,426.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь өмнөх оны авлага болох нэмэлт санхүүжилтийн дансны зарцуулагдаагүй үлдэгдэл 30,191.5 мянга, “Би эйч энд ди” ХХК-иас гэрээний дагуу авах 44,835.0 мянга, ажилчидтай холбоотой 1,285.9 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулж тайлант онд “Даяар трейд” ХХК-ний хийж гүйцэтгэсэн “Шинэ суурьшлын бүсэд мод үржүүлгийн газар байгуулах” ажлыг хүлээлгэн өгөөгүй тул үлдэгдэл санхүүжилт 5,308.7 мянга, Монголын Цахилгаан холбоо ХХК-иас 7.2 мянга, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн илүү төлөлт 123.1 мянга, ХХОАТ-ын илүү төлөлт 500.5 мянган төгрөгийг авлагаар тусгасантай тус тус холбоотой байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 440,661.6 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 322,283.3 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр 282,397.1 мянга, аймгийн ОБГ-аас шилжүүлэн авсан 49.0 мянга, үндсэн хөрөнгө акталснаас буцааж орлого авсан 310.3 мянга, “Тэрбум мод” аяны хүрээнд уул уурхайн компаниас шинэ суурьшлын бүсийн ойжуулалтад олгосон 52,822.4 мянган төгрөг, 2022 оны авлагаар тусгасан 44,835.0 мянга, нийт 380,413.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг орлогоор бүртгэсэн, мөн байгууллагын даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ны өдрийн А/50 дугаар тушаалаар 4,317.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж, Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газраас өгсөн зөвлөмжийн дагуу 11,000.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үндсэн хөрөнгөд шилжүүлэн бүртгэж, 42,813.5 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсантай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 1,064,014.7 мянган төгрөг болж 438,410.7 мянган төгрөгөөр өссөн нь Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал буюу төсвийн хөрөнгөөр 39,950.0 мянга, Аудитын зөвлөмжийн дагуу шилжүүлэн авсан 11,000.0 мянга, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 250,000.0 мянган төгрөгийн өртөг бүхий Виртуал студийн барилга, тавилга, тоног төхөөрөмж, БОАЖЯ-ны хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлэгдсэн 41,100.0 мянган төгрөгийн өртөг бүхий 48-88 БНН улсын дугаартай пургон автомашин, Орон нутгийн өмчийн газрын 2022.10.24-ны өдрийн А/246 тоот албан бичгийн дагуу бүртгэлд тусгагдаагүй байсан 3 газрыг үнэлж 358,600.0 мянган төгрөгөөр тус тус бүртгэсэн, аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн

Хурлын 10 дугаар хуралдааны 10/43 дугаартай тогтоолоор тус байгууллагын үндсэн хөрөнгөд бүртгэлтэй 250,000.0 мянган төгрөгийн өртөг бүхий Виртуал студийн барилга, тавилга, тоног төхөөрөмжийг Баянхонгор сумын Засаг даргын Тамгын газарт балансаас балансад шилжүүлсэн, мөн 10/46 дугаар тогтоолоор 14 нэрийн 12,239.2 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж данс бүртгэлээс хассантай тус тус холбоотой байна.

Тайлант онд өр төлбөр байхгүй байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 1,279,308.4 мянган төгрөг болж 639,369.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүн 639,369.1 мянган төгрөгийн өөрчлөлтөөс шалтгаалсан байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр, орон нутгийн төсвөөс 1,250,288.4 мянга, үйл ажиллагааны орлогоос 1000.0 мянга, нийт зардлыг 1,251,288.4 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс 291,476.9 мянган төгрөгөөр бууруулж 959,811.5 мянган төгрөгөөр анх батлагдсан бөгөөд тайлант онд төсөвт нэг удаа тодотгол хийж орлогыг 31,100.0 мянга, зардлыг 3,140.4 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн нийт зардлыг 990,641.9 мянган төгрөг болгон баталсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 6 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр орон нутгийн төсвөөс 961,829.9 мянга, өөрийн орлогоос 30,100.0 мянга нийт 991,929.9 мянган төгрөгийг санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 961,829.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, үйл ажиллагааны орлогоос 17,419.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд 949,147.2 мянган төгрөгийг зарцуулж 41,574.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 949,147.2 мянган төгрөг буюу 95.8 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 41,574.5 мянган төгрөгөөр хэмнэсэнтэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

(мянган төгрөгөөр)

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	71413 Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар	990,641.9	947,915.1	21,219.0	95.7
1	80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	481,521.3	459,388.7	624.8	95.4
2	80205 Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал	1,085.0	723.0	362.0	66.6
3	80219 Харуул, хамгаалалтын зардал	6,480.0	5,838.0	642.0	90.1

**Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын
2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн
санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан**

4	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	33,296.4	33,263.4	33.0	99.9
5	81701 Байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал	399,600.0	386,268.7	13,331.3	96.7
6	80112 Нийтлэг йлчилгээ	68,659.2	62,433.3	6,225.9	90.9

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Тус байгууллага нь 2021 онд байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас 30,191.5 мянган төгрөгийг нэмэлт санхүүжилтийн данс руу төвлөрүүлж уг санхүүжилтийг тайлант хугацааны авлагаар тусгасан байна.

Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн IX хуралдааны 9/24 дугаар тогтоолоор төсвийн байгууллагын өөрийн орлогыг 31,100.0 мянган төгрөгөөр батлуулж авлагыг үндсэн санхүүжилтийн дансанд төвлөрүүлсэн байна.

Мөн иргэн Эрдэнэсайханаас нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 337.8 мянган төгрөг тушаасныг зарцуулаагүй орон нутгийн орлогод төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Батчимэг гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цээням, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянхонгор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийлгэх хүсэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 448 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 876,575.1 мянган төгрөгийн дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг “Дунд” гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 876,575.1 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 13,148.6 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 9,204.0 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Тухайн байгууллага нь төрийн тусгай чиг үүрэг хэрэгжүүлдэг байгууллага тул орон тооны болон тээврийн хэрэгслийн хязгаарлалт үйлчлэхгүй бөгөөд бусад хэмнэлттэй холбоотой заалтуудыг зөрчөөгүй болно.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тус байгууллага нь 2022 онд 151 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 133 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан, 16 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 2 мэдээллийг байршуулах хугацаа болоогүй байна.

Тайлант онд харилцагч байгууллагатай байгуулсан 6 гэрээний 127,695.7 мянга, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 541,826.4 мянган төгрөгийн 10 гүйлгээ, цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 439,028.4 мянган төгрөгийн 26 гүйлгээ, хүний нөөц, өмч хөрөнгө, санхүүтэй холбоотой 71,531.1 мянган төгрөгийн 77 шийдвэрийн мэдээллийг хуулийн хугацаанд бүрэн мэдээлсэн байна.

Харин шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст цалингийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын 452,732.7 мянган төгрөгийн 6 гүйлгээ, зарлагын 10,439.0 мянган төгрөгийн 1 гүйлгээг дутуу мэдээлсэн байна. Мөн гэрэл цахилгаан, цэвэр бохир ус нийлүүлэх гэрээнүүдийг байршуулаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны тухай хуульд заасан мэдээллийг бүрэн байршуулж, зөрчлийг арилгах, цаашид зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй байх зөвлөмж хүргүүлэх.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 301,352.2 мянган төгрөгийн 11 алдаа зөрчил илэрснээс 44,835.0 мянган төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, 30,191.5 мянган төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 31,217.5 мянган төгрөгийн зөрчилд 4 албан шаардлага хүргүүлж, 195,108.2 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах давтан гаргахгүй байх 5 зөвлөмж өгснийг 100 хувь хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

(мянган төгрөгөөр)

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Албан шаардлага	4	31,217.5	4	31,217.5	100
Төлбөрийн акт	1	30,191.5	1	30,191.5	100
Зөвлөмж	5	195,108.2	5	195,108.2	100
Санхүүгийн тайланд залруулсан	1	44,835.0	1	44,835.0	100
Нийт дүн	11	301,352.2	11	301,352.2	100

Тус байгууллагын 2022 оны 10 дугаар сарын 206-ны өдрийн 420 тоот албан бичгээр албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт, 11 дүгээр сарын 10-ны өдрийн 435 тоот албан бичгээр төлбөрийн актын биелэлтийг ирүүлснийг биелэлтийг тооцож FAS системд оруулсан байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байхгүй.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

. Аудитаар нийт 11,308.6 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 750.0 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн акт тогтоож, зөрчлийг арилгах 750.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага, 10,168.6 мянган төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргуулахгүй байх 1 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

5.1.1. Худалдан авах ажиллагааны АЗ сургалтын төлбөрт 2022 оны 04 дүгээр сарын 29-ний өдөр 300.0 мянган төгрөгийг хичээл практикийн зардлаас зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 дахь "батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах", Төрийн хэмнэлтийн тухай 12 дугаар зүйлийн 12.1.4 дэх "хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Сургалтын зардалд зарцуулсан 300.0 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

5.1.2. Сургалтын зардлаас 2022 оны 10 дугаар сарын 05-ны өдөр тус бүр нь 150.0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий 3 ширхэг уран зургийн үнэнд 450.0 мянган төгрөгийг зарлагдаж шагналд зарцуулсан байна.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай 15 дугаар зүйлийн 15.1.5 дахь "төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зориулалт бусаар зарцуулсан 450.0 мянган төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1. Газрын даргын 2022.03.07-ны өдрийн "Тэтгэмж олгох тухай" Б/29 дүгээр тушаалаар байгууллагын 13 эмэгтэй албан хаагчид нийт 390.0 мянган төгрөгийг нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас олгосон байна.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2 дахь "батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах", Төрийн хэмнэлтийн тухай 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 дахь "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Цаашид зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага өгөв.

5.2 Зөвлөмж

5.3.1. Тус байгууллага нь тайлант хугацаанд сургалтын зардалд нийт 19,936.4 мянган төгрөгийг зарцуулсан бөгөөд 6,348.6 мянган төгрөг буюу 31.8 хувийг хоол, цайны зардалд, 2,170.0 мянган төгрөг буюу 10.9 хувийг шагнал, өргөмжлөл, медаль, бэлэг дурсгалын зүйлд, 4,720.0 мянган төгрөг буюу 23.7 хувийг томилолтын зардалд, 5,192.8 мянган төгрөг буюу 26.1 хувийг бичиг хэргийн зардалд, 1,505.0 мянган төгрөг буюу 7.5 хувийг шатахууны зардалд тус тус зарцуулсан байна.

Өргөмжлөл, медаль, шагнал, хоолны зардалд нийт сургалтын зардлын 42.7 хувийг зарцуулсан байгаа нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 дэх "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Төрийн хэмнэлтийн тухай 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 дахь "хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид сургалтын хоолны зардлыг гаргахгүй, бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авсан зөрчлийн арилгаж, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2.3 дахь "сургалт, семинар, хурал, зөвлөгөөнийг цахим хэлбэрээр зохион байгуулж, бичиг хэрэг, тээвэр шатахуун, дотоод албан томилолт болон холбогдох бусад зардлыг хэмнэх" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэн сургалтыг цахимаар зохион байгуулах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 5 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөгөөр)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Газрын даргын 2022.03.07-ны өдрийн "Тэтгэмж олгох тухай" Б/29 дүгээр тушаалаар байгууллагын 13 эмэгтэй албан хаагчид тус бүр 30.0 мянга, нийт 390.0 мянган төгрөгийг нэг удаагийн тэтгэмж урамшууллын зардлаас олгосон байна.	1	390.0			1	390.0						
Худалдан авах ажиллагааны АЗ сургалтын төлбөрт 2022.04.29-ний өдөр 300.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан.	1	300.0	1	300.0								
Өргөмжлөл, медаль, шагнал, хоолны зардалд нийт сургалтын зардлын 4,270.0 мянган төгрөг буюу 42.7 хувийг зарцуулсан байна.	1	10,168.6					1	10,168.6				
Сургалтын зардлаас 2022 оны 10 дугаар сарын 05-ны өдөр тус бүр нь 150.0 мянган төгрөгийн үнэ бүхий 3 ширхэг уран зургийн үнэнд 450.0 мянган төгрөгийг зарлагдаж шагналд зарцуулсан байна.	1	450.0	1	450.0								
Нийт дүн	4	11,308.6	2	750.0	1	390.0	1	10,168.6	0	0	0	0